

Avdelningen för Resursförvaltning

Datum

2009-03-31

Beteckning

Dnr13-1132-09

Plan för anpassning av fiskeflottan: bottentrålände fartyg i Skagerrak, Kattegatt och Nordsjön

Denna plan behandlar kapaciteten i den svenska fiskeflotta som fångar torsk i Nordsjön, Skagerrak eller Kattegatt. Planen anger mål och åtgärder fram till och med år 2015.

Bakgrundsdata för det svenska fisket med torskfångster i Nordsjön, Skagerrak och Kattegatt

Den svenska kvoten på torsk i Nordsjön, Skagerrak och Kattegatt är för 2009 sammanlagt 1 178 ton fördelat på 576 ton i Skagerrak (ICES område 3AN), 187 ton i Kattegatt (ICES område 3AS), 33 ton i Nordsjön - Joint (ICES områden 4, 2A och den del av 3A som ej omfattas av Skagerrak eller Kattegatt) och 382 ton i Nordsjön-norsk zon (ICES område 4 norsk zon).

Lönsamheten i svenskt fiske har generellt varit svag och detta gäller också fisket efter torsk och andra demersala arter även om den nedåtgående trenden verkar ha vänt under 2007. Det bör dock noteras att 2007 var ett mycket gynnsamt år med ett stabilt bränslepris, ökande priser på fisk och relativt oförändrade fiskemöjligheter. Utvecklingen av förädlingsvärdet (som skall täcka både arbetskraftskostnader och kapitalkostnader) för trålfartyg framgår av diagrammet nedan. Det förädlingsvärde som redovisas ger en dålig ersättning för nedlagt arbete och ger litet eller inget utrymme för vare sig företagsekonomisk vinst eller återinvesteringar. Situationen är dock bättre för trålarna jämfört med fiske som använder passiva redskap.

Det bör noteras att diagrammet speglar allt demersalt fiske i både Västerhavet och Östersjön. För de minsta fartygen är medelvärdet ungefär samma i alla fisken. De största räkfartygen har ett klart lägre förädlingsvärde jämfört med torskrålarna som fiskar både i Östersjön och Västerhavet. För gruppen 12-24 meters längd drar kräftfartygen ned medelvärdet. Räk- och kräftfartyg är definierade som fartyg där landningsvärdet för dessa arter är dominerande.

Postadress

Besöksadress

Telefon

E-post

Telefax

Postgiro

Box 423

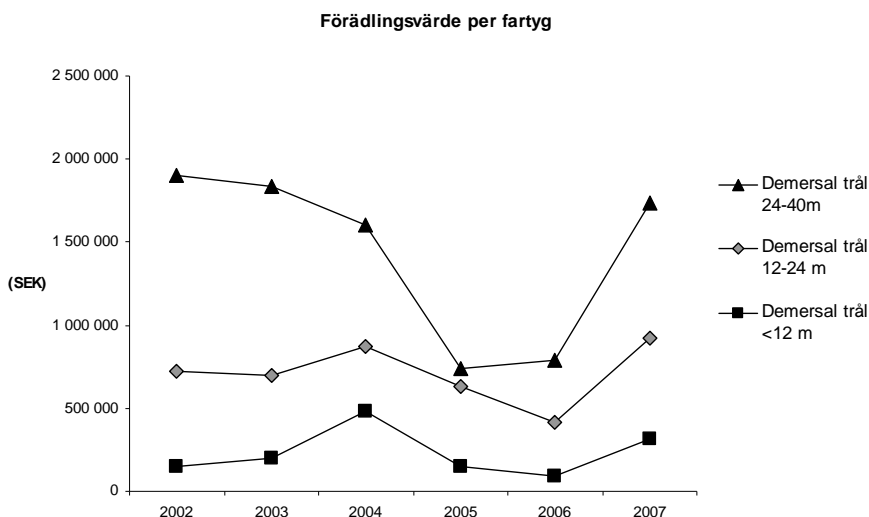
401 26 GÖTEBORG

Ekelundsgatan 1
1 56 92-7

031-743 03 00

fiskeriverket@fiskeriverket.se

031-743 04 44

Enligt preliminära uppgifter till och med december månad 2008 har torskfångsterna minskat från 2007 medan fångsterna av havskräfta ökat något. För både torsk och havskräfta vände priserna neråt under 2008, priset på torsk minskade med 3 % och priset på havskräfta minskade med 13 % vilket innebär att landningsvärdet minskade trots ökade landningar. Det genomsnittliga bränslepriset för 2008 ökade med hela 38 % jämfört med årsgenomsnittet 2007. Under det första halvåret steg bränslepriset dramatiskt och nådde rekordnivåer för att sedan sjunka under det andra halvåret. Sammantaget är den ekonomiska utvecklingen under 2008 osäker för fartygen som fiskar efter havskräfta och torsk. Deras ekonomiska utveckling beror därmed i hög grad på hur höga deras kostnader var under 2008.

Biologisk bakgrund

Enligt de vetenskapliga bedömningarna från ICES har torskbeståndet i Nordsjön och Skagerrak reducerad reproduktionskapacitet och riskerar att beskattas på en icke hållbar nivå. Lekbeståndet skattas vara långt under den biologiska gränsen. För beståndet i Kattegatt bedöms fångstdata vara så dåligt att det endast kan användas för att ge trender i beståndsutvecklingen. Lekbeståndet anses vara minskande och rekryteringen har varit under genomsnittet de senaste åren. Rådet från ICES för 2009 var nollkvot i samtliga dessa områden.

Kilowattdagssystemet

För att bedriva fiske i Kattegatt, Skagerrak och Nordsjön med ett fartyg som är tio meter eller längre, med bottentrål, snurrevad, bomtrål eller liknande släpredskap samt nät/garn och långrev krävs ett särskilt tillstånd, ett s.k. efforttillstånd. Tillstånd kan beviljas av Fiskeriverket för fartyg som har haft och nyttjat sådant tillstånd föregående år. En förutsättning för tillstånd är även att fångst har rapporterats under sammanlagt minst fem dagar sammanlagt under åren 2005-2007 i det havsområde (Nordsjön, Skagerrak eller Kattegatt) som ansökan avser. Av tillståndet ska framgå högsta tillåtna fiskeansträngning (uttryckt i kW-dagar dvs. fartygets motorstyrka, mätt i kilowatt, multiplicerat med det antal dagar fartyget bedriver detta fiske) för fiske med angivna redskapsgrupper i Nordsjön, Skagerrak eller Kattegatt. Detta följer av förvaltningsplanen för torsk (Rådets förordning (EG) nr 1342/2008).

Postadress	Besöksadress	Telefon	E-post	Telefax	Postgiro
------------	--------------	---------	--------	---------	----------

Box 423

401 26 GÖTEBORG

Ekelundsgatan 1
1 56 92-7

031-743 03 00

fiskeriverket@fiskeriverket.se

031-743 04 44

Sveriges tilldelning av kW-dagar baseras på den genomsnittliga fiskeansträngning, mätt i kWattdagar, som nyttjades av svenska fiskefartyg i de olika redskapsgrupperna under åren 2005-2007. Fiskeriverket har valt att hantera Nordsjön och Skagerrak som olika effortområden. Den tilldelning av kW-dagar för Nordsjön/Skagerrak som Sverige fått, har delats upp på de båda havsområdena i proportion till fiskeansträngningen i resp havsområde. Tilldelningen av kW-dagar för 2009 innebär en nationell reduktion med 25% för trålar >70mm (TR 1 och TR 2) jämfört med referensperioden 2005-07. Reduktionen av effort för dessa redskapskategorier är en direkt följd av att de står för majoriteten av torskfångsterna.

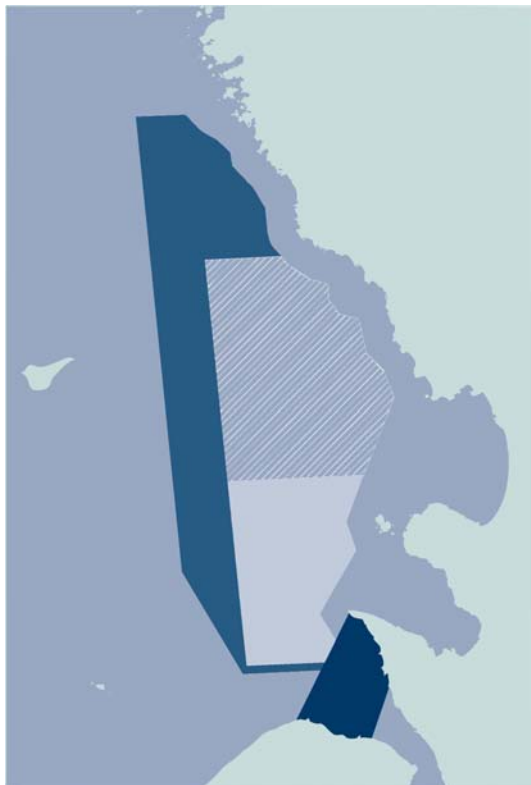
Fiskeriverket har hos EU-kommissionen begärt att fiske med kräfrist inte ska begränsas av kW-dagssystemet. Kommissionen har en positiv grundinställning till begäran och har angett att frågan ska behandlas så fort som möjligt. För närvarande gäller dock att fiske med kräfrist omfattas av systemet.

2008 hade 191 fartyg ett s.k. efforttillstånd för fiske i Skagerrak, Kattegatt och Nordsjön. Inför 2009 års tilldelning av tillstånd uppfyller 171 fartyg villkoren för tillstånd och kommer att beviljas tillstånd vid ansökan.

Fiskefritt område i Kattegatt

Under 2008 beslutade den svenska och danska regeringen att införa ett fiskefritt område i Kattegatt. Bakgrunden till beslutet är den allvarliga situation som råder för torskbeståndet i Kattegatt. Fisket i Kattegatt delas med Danmark, så ett ensidigt svenskt fiskestopp hade fått mycket begränsad effekt.

Stängningen gäller till att börja med i tre år med start 2009 och skall kontinuerligt utvärderas. Utöver att förbjuda fiske i delar av Kattegatt innehåller överenskommelsen också uppdrag att utveckla och utvärdera selektiva redskap och en första rapport ska lämnas sommaren 2009. Den tredje delen i överenskommelsen handlar om utökad kontrollsamarbete.

Karta över permanenta och temporära fredningsområden i Kattegatt.

Området är uppdelat i fyra zoner:

Zon ett (ljusblå) stängt för allt fiske under hela året, inklusive fritidsfiske. Bedömningen är att ett permanent stängt område kommer att ge förutsättningar för att lekbiomassan av det lokala beståndet på sikt ökar, samt att rekryteringen av torsken i Kattegatt förbättras.

Zon två (ljusblå streckad) stängt för allt fiske utom burfiske, under torskens lekperiod 1/1-31/3. Övrig tid är fiske tillåtet med selektiva redskap som inte fångar torsk.

Zon tre (mellanblå) under torskens lekperiod 1/1-31/3 endast tillåtet att fiska med selektiva redskap som inte fångar torsk. Öppet för fiske resten av året.

Zon 4 (mörkblå) under perioden 1/2-31/3 endast tillåtet att fiska med selektiva redskap som inte fångar torsk.

Antaganden och scenarion för beräkningar av överkapacitet

Beräkningar av flottreducering har skett med hjälp av en bioekonomisk modell (EIAA) utvecklad av Hans Frost vid Fødevareøkonomisk Institut i Köpenhamn. (För detaljerad information om EIAA se EAFE-AC Report: The potential economic impact on selected fishing fleet segments of TACs proposed by ACFM for 2002: EIAA-model calculations (2002).) Modellen används idag av Ministeriet for Fødovarer, Landbrug og Fiskeri vid lönsamhetsprognoser och beräkningar av flottreducering för det danska fisket.

Ekonomiska uppgifter i Fiskeriverkets nu aktuella beräkningarna baseras på data från åren 2005 – 2007. I modellen baseras beräkningarna på ett medelvärde för dessa år.

Postadress	Besöksadress	Telefon	E-post	Telefax	Postgiro
Box 423 401 26 GÖTEBORG	Ekelundsgatan 1 1 56 92-7	031-743 03 00	fiskeriverket@fiskeriverket.se		031-743 04 44

För alla segment antas en lön på 15 000 SEK före skatt per heltidsanställd (egenavgifter betalda).

Maximalt antal fiskedagar antas långsiktigt kunna vara 200 per fartyg för samtliga aktuella segment eftersom tanken är att de fartyg som på sikt finns kvar i fiskeflottan ska kunna fiska ett rimligt antal dagar med en ekonomisk lönsamhet. Fiskeansträngningen (efforten) påverkar de rörliga kostnaderna så att en ökad effort ger ökade rörliga kostnader medan en minskad effort ger minskade rörliga kostnader. Fasta kostnader förblir opåverkade av förändringar i effort. För att bedöma lönsamheten sätts segmentets ekonomiska resultat i relation till landningsvärdet. För referensperioden 2005 – 2007 beräknas en genomsnittlig mängd fångad fisk per fiskedag och fartyg. Denna relation används sedan för att beräkna det antal fartyg som krävs i respektive segment, förutsatt givet antal fiskedagar, för att fiska upp den svenska kvoten för 2009 samt långsiktigt.

De arter som är viktigast för de studerade trålsegmenten är torsk (även torsk som fångas Östersjön), havskräfta, kolja, gråsej samt rödtunga (ännu ej kvoterad men av ekonomisk vikt för det aktuella fisket). Kvoter för åren 2005 – 2009 och antaganden om framtida beståndsutveckling har lagts in i modellen för dessa arter. Värdet av övriga fångster finns med som en klumpsumma.

Resultat av beräkningar

Resultatet av beräkningarna visar på en långsiktig överkapacitet i antal fartyg på ca 55 % bland torsktrålare < 24 m. För torsktrålare 24 – 40 m är den långsiktiga överkapaciteten ca 63 %. För kräfttrålare < 24 m är motsvarande överkapacitet ca 52 %.

Överkapacitet bland bottenträlade fartyg i Nordsjön, Skagerrak och Kattegatt

Segment	Antal fartyg 2005-2007 (medelvärde)	Antal fartyg 2009 (estimerad)	Överkapacitet 2009 (%)	Antal fartyg långsiktigt (~ 5 års sikt) (estimerad)	Överkapacitet långsiktigt (%)
Torsktrål < 24 m	22	9	59 %	10	55 %
Torsktrål 24-40 m	8	3	63 %	3	63 %
Kräftrål < 24 m	71	34	52 %	34	52 %

Operativa programmet (OP)

I det operativa programmet för fiskerinäringen 2007-2013 anges att kapaciteten i den svenska flottan skall minska så att fiskeansträngningen anpassas till en långsiktigt hållbar beståndssituation. För demersala trålare finns fastställt ett mål om kapacitetsutförelse motsvarande 13 % till år 2010. Det motsvarar 1 377 BT och 7 146 kW. För hela programperioden (2007-2013) är målsättningen att ca 50 % av kapaciteten bland bottenträlarna dras ned vilket ger en neddragning på 5 246 BT och 27 176 kW. I programmet ges prioritet åt att behålla fartyg som använder passiva redskap och som tillhör det kustnära fisket.

Postadress

Besöksadress

Telefon

E-post

Telefax

Postgiro

Box 423

401 26 GÖTEBORG

Ekelundsgatan 1
1 56 92-7

031-743 03 00

fiskeriverket@fiskeriverket.se

031-743 04 44

Legal bakgrund

Genom rådets förordning (EG) nr 1198/2006 av den 27 juli 2006 om Europeiska fiskerifonden ges möjlighet för medlemsstaten att bevilja stöd till definitivt och tillfälligt upphörande av fiskeverksamhet. Stödet kan ges för skrotning av fiskefartyg, omställning av fartyg till annan verksamhet än fiske och till tillfälligt upphörande av fiskeverksamhet, artiklarna 22 - 23.

Som förutsättning för stödet anges i samma förordning, artikel 21 att det får beviljas fartygsägare och fiskare som berörs av en plan för anpassning av fiskeflottan, om denna ingår i vissa anpassningsplaner, bl.a. återhämtningsplaner enligt artikel 5 i förordningen (EG) nr 2371/2002.

Rådsförordningen (EG) nr 1342/2008 av den 18 december 2008 om upprättande av en långsiktig plan för torskbestånden och det fiske som utnyttjar de bestånden m.m. är en sådan plan som åsyftas i artikel 5 i rådsförordningen nr 2371/2002. Denna förordning fastställer en plan för fyra torskbestånd, i Kattegatt, i Nordsjön, Skagerrak och östra delen av Engelska kanalen, Väster om Skottland samt Irländska sjön. Planen gäller för gemenskapens fiskefartyg som bedriver fiske i något/några av ovanstående områden. Syftet med förvaltningsplanen ges i artikel fem och är ”att säkerställa ett hållbart utnyttjande av torskbestånden på grundval av maximalt hållbart uttag” samtidigt som målen för fiskeridödligheten uppnås. Förordningen anger mål för förvaltningen av torskbestånden bl.a. hur stor fiskeridödligheten skall vara, hur total fångstmängd (TAC) ska sättas samt miniminivåer och försiktighetsnivåer för lekbeståndets biomassa. Vidare anger förordningen att de TAC som anges ska kompletteras med ett fiskeansträngningssystem där medlemsstaterna tilldelas fiskemöjligheter i form av fiskeansträngning. Den högsta tillåtna fiskeansträngningen (baslinjen) ska beräknas utifrån den genomsnittliga ansträngningen i kilowattdagar som enligt den vetenskapliga, tekniska och ekonomiska kommittén för fiskerinäringens (STECF) utlåtanden förbrukats under åren 2004-2006 eller 2005-2007 för varje ansträngningsgrupp. Berörd medlemsstat väljer själv vilken av dessa två referensperioder som ska gälla.

Enligt artikel 22 i förordningen 1198/2006 skall en plan för anpassning av fiskeansträngningen antas av medlemsstaten inom sex månader efter den dag då rådet fattade sitt beslut om återhämtningsplan, dvs. senast den 18 juni 2009.

I artikel 14 i rådsförordningen 1342/2008 anges att medlemstaterna ska fastställa en metod för tilldelning av den högsta tillåtna fiskeansträngningen till enskilda fartyg eller grupp av fartyg. För varje område som anges i bilaga I i förordningen ska särskilda fisketillstånd i enlighet med rådets förordning (EG) nr 1627/94 utfärdas.

Mål för flottanpassningsplanen

Målet för planen är att öka lönsamheten i de svenska demersala segmenten och bidra till att sänka fiskeridödligheten. Mot bakgrund av ställningstaganden i Operativa Programmet (OP) kommer inte åtgärderna att vara riktade mot fartyg som använder passiva redskap men eftersom antalet trålare minskar, kommer detta att positivt påverka lönsamheten i fisket med passiva redskap. För detta senare fiske är de viktigaste faktorerna för att nå ett lönsamt fiske tillåten fångstmängd och tillåtna dagar. Fiskeriverket arbetat med dessa frågor i enlighet med OP och den strategiska planen.

Postadress	Besöksadress	Telefon	E-post	Telefax	Postgiro
Box 423 401 26 GÖTEBORG	Ekelundsgatan 1 1 56 92-7	031-743 03 00	fiskeriverket@fiskeriverket.se		031-743 04 44

Fiskeridödligheten kommer i det korta perspektivet inte att förändras dramatiskt eftersom den svenska kvoten kommer att fiskas upp och den svenska potten av kW-dagar att utnyttjas. Den föreslagna skrotningen kommer att medföra högre tillåten fångstmängd per fartyg och högre antal kW-dagar vilket kommer att minska risken för utkast och s.k. high-grading. Detta är ett av dagens problem eftersom fiskarna strävar efter att optimera det ekonomiska utbytet av sin tillåtna fångstmängd även om high-grading numera är förbjudet.

Åtgärder för att nå målen

1. Fiskeriverket bedömer möjligt att fram till och med år 2015 minska flottan med ca 4 700 BT och ca 20 000 kW. Detta är ca 40% av den kapacitet som har särskilt tillstånd år 2009. Om detta sker helt med offentlig finansiering uppskattas kostnaden till 225 miljoner kr. Fiskeriverket avser också att erbjuda avgångsvederlag till de fiskare som lämnar yrket i samband med skrotning. Både skrotning och avgångsvederlag finansieras genom EFF och genom nationella offentliga medel.

Beräknad fördelning av flottminskning (netto) per år

År	BT	kW
2009	1 100	5 000
2010	2 200	10 000
2011	1 400	5 000

Den skrotade kapaciteten beräknat både i fartygstillståndet (kW och BT) och i de särskilda tillstånden i Östersjön och Västerhavet upphör att gälla.

En minskning med 40% betyder att målet om 200 fiskedagar inte kommer att nås eftersom denna minskning ligger under vad som ger långsiktig lönsamhet. Antalet fiskedagar blir för torsktrålare 0-<24 meter 160 dagar och torsktrålare 24-40 meter 135 dagar och kräfttrålare 0-<24 meter 160 dagar.

2. Räkfishet ingår inte i kW-dagssystemet beroende på att torskfångsterna är relativt låga. Räkfishet är reglerat genom nationella särskilda tillstånd och genom en EU kvot. Regleringen ger möjlighet för att öka fångstansträngning vilket kan betyda att kvoten snabbt blir uppfiskad. Fiskeriverket kommer därför snarast att överväga ett ansträngningssystem (effort).

Uppföljning

Skrotningen genomförs av Fiskeriverket och kommer att rapporteras till kommissionen och Övervakningskommittén på sedvanligt sätt.

Skrotningsbidrag

Villkor för bidrag till skrotning eller annat definitivt upphörande

Följande villkor för att erhålla bidrag bör ställas.

1. Fartyget, med en längd på 10 meter eller mer, skall bedriva och under åren 2007 och 2008 ha bedrivit fiske med något av följande redskap;
  - bottentrål och snurrevad, 100 mm eller mer; TR1
  - bottentrål och snurrevad, 90-99 mm; TR2
  - bottentrål och snurrevad, 70-89 mm med rist; TR2 rist
2. Fartyget skall ha bedrivit fiske under minst 40% av tillåtna torskfiskedagar under de två senaste 12-månadersperioderna före ansökan.
3. Fartyget skall ha bedrivit del av sitt fiske med torskfångande redskap i Skagerrak, Kattegatt eller Nordsjön
4. Fartyget skall vara äldre än tio år och vid ansökningstillfället i fullt användbart skick för berört fiske,
5. Bruttotonnage, kilowatt och tillhörande rättigheter såsom efforttillstånden i Västerhavet, räktillstånd samt tillstånd att fiska torsk i Östersjön kommer inte att vidare kunna nyttjas.

Prioriteringar

Prioritet ges till fartyg inom redskapskategorierna TR1 och TR 2 och med så stor del som möjligt av sitt historiska fiske i Kattegatt. Storleken av önskat bidrag bedöms i relation dels till hur stora torskfångster som fartyget landat under åren 2007-2008 dels till minskningen av den torskfiskekapacitet som skrotningen innebär. Målsättningen är största möjliga kapacitetsminskning i fisket med torskfångande redskap för de insatta pengarna.

Bidragets storlek

Skrotningskampanjen genomförs som ett anbudsförfarande, där sökandena får ange vilket skrotningsbelopp som önskas, och prioriteringar görs därefter mellan ansökningarna. Detta innebär att diskussion med sökandena om bidragets storlek kan förekomma.